

I

(Akty ustawodawcze)

DECYZJE

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY NR 445/2014/UE

z dnia 16 kwietnia 2014 r.

ustanawiająca działanie Unii na rzecz Europejskich Stolic Kultury na lata 2020–2033 i uchylająca decyzję nr 1622/2006/WE

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 167 ust. 5 tiret pierwsze,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinie Komitetu Regionów ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) ma na celu tworzenie coraz ściślejszego związku między narodami Europy i powierza Unii zadania w zakresie, między innymi, przyczyniania się do rozkwitu kultur państw członkowskich, w poszanowaniu ich różnorodności narodowej i regionalnej, równocześnie podkreślając znaczenie wspólnego dziedzictwa kulturowego. W tym względzie Unia — jeśli to niezbędne — wspiera i uzupełnia działania państw członkowskich na rzecz pogłębiania wiedzy na temat kultury i historii narodów europejskich i ich upowszechniania.
- (2) W komunikacie Komisji z dnia 10 maja 2007 r. dotyczącym Europejskiej agendy kultury w dobie globalizacji świata, który Rada poparła w rezolucji z dnia 16 listopada 2007 r. ⁽³⁾, a Parlament Europejski w rezolucji z dnia 10 kwietnia 2008 r. ⁽⁴⁾, wyznacza się cele przyszłych działań Unii w dziedzinie kultury. Działania te powinny promować różnorodność kulturową i dialog międzykulturowy, kulturę jako katalizator kreatywności w kontekście wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, a także jako istotny element stosunków międzynarodowych Unii.
- (3) Celem Konwencji Unesco w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego, która weszła w życie w dniu 18 marca 2007 r. i której Unia jest stroną, jest ochrona i promowanie różnorodności kulturowej, sprzyjanie międzykulturowości i uwrażliwianie na wartość różnorodności kulturowej na szczeblu lokalnym, krajowym i międzynarodowym.

⁽¹⁾ Dz.U. C 113 z 18.4.2012, s. 17 oraz Dz.U. C 17 z 19.1.2013, s. 97.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 12 grudnia 2013 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 24 marca 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 15 kwietnia 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

⁽³⁾ Dz.U. C 287 z 29.11.2007, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 247 E z 15.10.2009, s. 32.

- (4) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1622/2006/WE ⁽¹⁾ ustanowiła działanie na rzecz obchodów Europejskiej Stolicy Kultury w latach 2007–2019.
- (5) Z ocen Europejskich Stolic Kultury oraz z konsultacji społecznych dotyczących tego działania po roku 2019 wynika, że stało się ono z czasem jedną z najambitniejszych inicjatyw kulturalnych w Europie, a zarazem jedną z najbardziej cenionych przez obywateli Europy. Należy zatem ustanowić nowe działanie obejmujące lata 2020–2033.
- (6) Miasta, którym przyznano tytuł Europejskiej Stolicy Kultury (zwany dalej „tytułem”), stopniowo dodają do pierwotnych celów tego tytułu — czyli podkreślenia bogactwa i różnorodności kultur europejskich i cech im wspólnych oraz pogłębiania wzajemnego zrozumienia między obywatelami Europy — nowy wymiar: wykorzystując efekt dźwigni związany z tytułem, stymulują swój szeroko pojęty rozwój zgodnie z własnymi strategiami i priorytetami.
- (7) Cele działania ustanowionego w niniejszej decyzji powinny być w pełni zgodne z celami programu „Kreatywna Europa” ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1295/2013 ⁽²⁾, który w swym założeniu zmierza do ochrony, rozwijania i propagowania europejskiej różnorodności kulturowej i językowej, promowania dziedzictwa kulturowego Europy oraz wzmacniania konkurencyjności europejskiego sektora kultury i sektora kreatywnego, zwłaszcza sektora audiowizualnego, by w ten sposób wspierać inteligentny, trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu. Realizacja tych celów powinna także pomóc w zwiększeniu poczucia przynależności do wspólnej przestrzeni kulturowej oraz w stymulowaniu dialogu międzykulturowego i wzajemnego zrozumienia.
- (8) Dla realizacji tych celów ważne jest rozwijanie przez miasta, którym przyznano tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, powiązań między ich sektorem kultury i sektorem kreatywnym a takimi sektorami jak edukacja, badania naukowe, środowisko, rozwój obszarów miejskich czy turystyka kulturalna. Dotychczasowe doświadczenia pokazują w szczególności, że tytuł Europejskiej Stolicy Kultury może działać jako katalizator rozwoju lokalnego i turystyki kulturalnej, co podkreślono w komunikacie Komisji z dnia 30 czerwca 2010 r. zatytułowanym „Europa — najpopularniejszy kierunek turystyczny na świecie — nowe ramy polityczne dla europejskiego sektora turystycznego”, który został przyjęty z zadowoleniem przez Radę w jej konkluzjach z dnia 12 października 2010 r. oraz zatwierdzony przez Parlament Europejski w rezolucji z dnia 27 września 2011 r. ⁽³⁾.
- (9) Ważne jest, by miasta, którym przyznano tytuł, wspierały włączenie społeczne i równość szans oraz dokładały wszelkich starań, aby zapewnić możliwie najszersze zaangażowanie wszystkich grup społeczeństwa obywatelskiego w przygotowanie i realizację programu kulturalnego, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży, grup zmarginalizowanych i grup znajdujących się w trudnym położeniu.
- (10) Przeprowadzone oceny oraz konsultacje społeczne zdecydowanie pokazały również, że obchody Europejskich Stolic Kultury niosą ze sobą wiele potencjalnych korzyści, pod warunkiem że zostaną starannie zaplanowane. Pozostają one w pierwszym rzędzie inicjatywą kulturalną, ale mogą przynieść również znaczące korzyści społeczne i gospodarcze, zwłaszcza gdy zostają wpisane w długoterminową, opartą na kulturze strategię rozwoju dla danego miasta.
- (11) Działanie na rzecz Europejskich Stolic Kultury wiąże się również z wieloma wyzwaniami. Organizacja rocznego programu działań kulturalnych wymaga dużego wysiłku, a wykorzystanie związanego z tytułem potencjału udało się niektórym miastom bardziej niż innym. Dlatego też należy wzmocnić to działanie, aby pomóc wszystkim miastom w jak najlepszym wykorzystaniu zdobytego tytułu.
- (12) Tytuł powinien być nadal zastrzeżony dla miast, niezależnie od ich wielkości, ale w celu dotarcia do szerszego kręgu odbiorców i dla zwiększenia oddziaływania miasta powinny mieć również możliwość, podobnie jak dotychczas, włączania w działania otaczającego je obszaru.
- (13) Tytuł powinien być nadal przyznawany w oparciu o specjalnie przygotowany program kulturalny, który powinien mieć bardzo szeroki wymiar europejski. Ten program kulturalny powinien być częścią długoterminowej strategii o trwałym wpływie na lokalny rozwój gospodarczy, kulturalny i społeczny.

⁽¹⁾ Decyzja nr 1622/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiająca działanie Wspólnoty na rzecz obchodów Europejskiej Stolicy Kultury w latach 2007–2019 (Dz.U. L 304 z 3.11.2006, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1295/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające program „Kreatywna Europa” (2014–2020) i uchylające decyzje nr 1718/2006/WE, nr 1855/2006/WE i nr 1041/2009/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 221).

⁽³⁾ Dz.U. C 56 E z 26.2.2013, s. 41.

- (14) Dwuetapowy proces wyboru oparty na uporządkowanym chronologicznie wykazie państw członkowskich i przeprowadzony przez zespół niezależnych ekspertów sprawdził się jako uczciwy i przejrzysty. Proces ten umożliwił miastom doskonalenie złożonych wniosków między etapem wyboru wstępnego a etapem wyboru ostatecznego w oparciu o porady fachowe otrzymane od zespołu ekspertów i pozwolił na sprawiedliwe przyznawanie tytułu we wszystkich państwach członkowskich. Ponadto aby zapewnić ciągłość działania na rzecz Europejskich Stolic Kultury i zapobiec utracie doświadczenia i *know-how*, jaka miałyby miejsce w przypadku jednoczesnej wymiany wszystkich ekspertów, ich wymiana powinna odbywać się stopniowo.
- (15) Należy nadal zapewniać wiedzę fachową na szczeblu krajowym dzięki umożliwieniu państwom członkowskim mianowania maksymalnie dwóch ekspertów do zespołu ekspertów przeprowadzającego procedury wyboru i monitorowania.
- (16) Kryteria wyboru powinny zostać uściślone, tak aby miasta kandydujące dysponowały lepszymi wytycznymi na temat celów i wymogów, które muszą spełnić w celu uzyskania tytułu. Kryteria te powinny też być łatwiejsze do zmierzenia, co ułatwi zespołowi ekspertów przeprowadzanie wyboru i monitorowanie miast. W związku z tym szczególną uwagę należy zwrócić na planowane przez miasta kandydujące działania, które staną się spuścizną obchodów, wpisujące się w długoterminową strategię polityki kulturalnej i mogące mieć trwały wpływ kulturalny, gospodarczy i społeczny.
- (17) Miasta kandydujące powinny w stosownych przypadkach zbadać możliwość starania się o wsparcie finansowe z programów i funduszy unijnych.
- (18) Etap przygotowawczy, mający miejsce między wyznaczeniem miasta a rokiem obchodów, ma zasadnicze znaczenie dla powodzenia działania na rzecz Europejskich Stolic Kultury. Zainteresowane strony są w dużym stopniu zgodne co do tego, że wprowadzone decyzją nr 1622/2006/WE środki towarzyszące były dla danych miast bardzo przydatne. Środki te należy dodatkowo rozbudować, w szczególności w drodze częstszych posiedzeń i wizyt monitorujących członków zespołu ekspertów w miastach, a także w drodze szerszej wymiany doświadczeń między byłymi, obecnymi i przyszłymi miastami, którym przyznano tytuł, oraz miastami kandydującymi. Wyznaczone miasta mogą także tworzyć dodatkowe powiązania z innymi miastami, którym przyznano tytuł.
- (19) Nagroda imienia Meliny Mercouri, ustanowiona decyzją nr 1622/2006/WE, nabrała silnej wartości symbolicznej, znaczącej więcej niż sama kwota pieniężna przyznawana przez Komisję. Należy jednak zaostrzyć i uściślić warunki wypłaty nagrody pieniężnej, by w ten sposób zapewnić wypełnienie przez wyznaczone miasta podjętych przez nie zobowiązań.
- (20) Ważne jest, by miasta we wszystkich swoich materiałach informacyjnych podawały w sposób jasny, że działanie ustanowione w niniejszej decyzji jest działaniem Unii.
- (21) Przeprowadzone przez Komisję oceny, których przedmiotem były dotychczasowe obchody Europejskiej Stolicy Kultury i które opierały się na danych zebranych na szczeblu lokalnym, nie mogły dostarczyć danych źródłowych o wpływie tytułu. Dlatego też kluczową rolę w procesie oceny należy przyznać właśnie miastom.
- (22) Dotychczasowe doświadczenia pokazały, że udział krajów kandydujących może pomóc im zbliżyć się do Unii poprzez podkreślenie wspólnych aspektów kultur europejskich. Dlatego też działanie ustanowione w niniejszej decyzji powinno zostać otwarte po roku 2019 dla krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów.
- (23) Jednak w okresie objętym niniejszą decyzją, a mianowicie w latach 2020–2033, z uwagi na zasadę równości wobec miast z państw członkowskich, miasta z krajów kandydujących i z potencjalnych kandydatów powinny mieć prawo do udziału tylko w jednym konkursie służącym otrzymaniu tytułu. Ponadto — również z uwagi na zasadę równości wobec miast z państw członkowskich — każdy kraj kandydujący lub potencjalny kandydat powinien móc otrzymać tytuł tylko jeden raz w tym okresie.
- (24) Decyzję nr 1622/2006/WE należy uchylić. Jej przepisy powinny jednak być nadal stosowane w odniesieniu do wszystkich miast, które zostały już wyznaczone na okres do roku 2019 lub których wyznaczenie na ten okres jest w toku.
- (25) Ponieważ cele niniejszej decyzji, a mianowicie ochrona i propagowanie różnorodności kultur w Europie, podkreślanie cech im wspólnych oraz wspieranie wkładu kultury w długoterminowy rozwój miast, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie z uwagi w szczególności na potrzebę posiadania wspólnych, jasnych i przejrzystych kryteriów i procedur wyboru i monitorowania, a także na potrzebę ściślejszej koordynacji między państwami członkowskimi, natomiast możliwe jest, z uwagi na skalę i oczekiwane skutki niniejszego działania, lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym samym artykule niniejsza decyzja nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Ustanowienie działania

Niniejszym ustanawia się działanie Unii zatytułowane „Europejskie Stolice Kultury” na lata 2020–2033 (zwane dalej „niniejszym działaniem”).

Artykuł 2

Cele

1. Cele ogólne niniejszego działania są następujące:
 - a) ochrona i propagowanie różnorodności kultur w Europie oraz podkreślanie cech im wspólnych, a także zwiększanie wśród obywateli poczucia przynależności do wspólnej przestrzeni kulturowej;
 - b) wspieranie wkładu kultury w długoterminowy rozwój miast zgodnie z ich strategiami i priorytetami.
2. Cele szczegółowe niniejszego działania są następujące:
 - a) zwiększanie zakresu, różnorodności i europejskiego wymiaru oferty kulturalnej w miastach, także w drodze współpracy ponadnarodowej;
 - b) poszerzanie dostępu do kultury i zwiększenie uczestnictwa w kulturze;
 - c) wzmocnianie potencjału sektora kultury oraz jego powiązań z innymi sektorami;
 - d) podnoszenie międzynarodowej rangi miast dzięki kulturze.

Artykuł 3

Dostęp do niniejszego działania

1. Konkurs na tytuł jest otwarty dla miast; miasta mogą włączyć w działania otaczające je obszary.
2. Liczba miast, którym przyznano tytuł w danym roku (zwanym dalej „rokiem obchodów”), nie może przekraczać trzech.

Tytuł przyznaje się każdego roku maksymalnie jednemu miastu z dwóch państw członkowskich, które wyszczególniono w kalendarzu przedstawionym w załączniku (zwanym dalej „kalendarzem”), oraz, w określonych latach, jednemu miastu z kraju kandydującego lub potencjalnego kandydata lub jednemu miastu z państwa, które przystąpiło do Unii w okolicznościach przedstawionych w ust. 5.

3. Miasta z państw członkowskich mają prawo do otrzymania tytułu na okres jednego roku zgodnie z wyszczególnioną w kalendarzu kolejnością państw członkowskich.
4. Miasta z krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów, które w dniu opublikowania zaproszenia do składania wniosków, o którym mowa w art. 10 ust. 2, uczestniczą w programie „Kreatywna Europa” lub w kolejnych programach unijnych na rzecz kultury, mogą się ubiegać o tytuł na okres jednego roku w ramach konkursu otwartego organizowanego co trzy lata zgodnie z kalendarzem.

W latach 2020–2033 miasta z krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów mają prawo do udziału jedynie w jednym konkursie.

W latach 2020–2033 każdy kraj kandydujący lub potencjalny kandydat może otrzymać tytuł tylko jeden raz.

5. W przypadku gdy państwo przystąpi do Unii po dniu 4 maja 2014 r., ale przed dniem 1 stycznia 2027 r., państwo to uzyskuje prawo do otrzymania tytułu siedem lat po swoim przystąpieniu zgodnie z przepisami i procedurami, które mają zastosowanie do państw członkowskich. Kalendarz zostaje odpowiednio zaktualizowany. W przypadku gdy państwo przystąpi do Unii w dniu 1 stycznia 2027 r. lub po tej dacie, nie przysługuje mu prawo do uczestnictwa w niniejszym działaniu jako państwu członkowskiemu.

Jednak w przypadku lat, dla których kalendarz przewiduje już trzy miasta, którym przyznano tytuł, miasta z państw, o których mowa w akapicie pierwszym, zyskują prawo — w kolejności przystępowania tych państw — do otrzymania tytułu dopiero w kolejnym wolnym roku w kalendarzu.

Jeżeli miasto z państwa, o którym mowa w akapicie pierwszym, uczestniczyło uprzednio w konkursie dla krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów, nie może ono uczestniczyć w kolejnych konkursach dla państw członkowskich. Jeżeli w okresie 2020–2033 miasto z takiego państwa zostało wyznaczone do otrzymania tytułu zgodnie z ust. 4, państwo to nie zyskuje po swoim przystąpieniu prawa do zorganizowania w tym okresie konkursu jako państwo członkowskie.

Jeżeli do Unii z tą samą datą przystąpiło więcej niż jedno państwo i jeżeli pomiędzy tymi państwami nie ma porozumienia co do kolejności uczestnictwa w niniejszym działaniu, Rada organizuje losowanie.

Artykuł 4

Wniosek

1. W oparciu o kryteria określone w art. 5 Komisja przygotowuje wspólny formularz wniosku, który jest stosowany przez wszystkie miasta kandydujące.

Jeżeli miasto kandydujące włącza w działania otaczający je obszar, wniosek jest składany w imieniu tego miasta.

2. Każdy wniosek opiera się na programie kulturalnym o szerokim wymiarze europejskim.

Program kulturalny obejmuje rok obchodów i jest przygotowywany specjalnie na potrzeby obchodów, zgodnie z kryteriami określonymi w art. 5.

Artykuł 5

Kryteria

Kryteria oceny wniosków (zwane dalej „kryteriami”) dzielą się na kategorie: „wkład w strategię długoterminową”, „wymiar europejski”, „treści kulturalne i artystyczne”, „wykonalność”, „zasięg” i „zarządzanie”, w następujący sposób:

- 1) w odniesieniu do kategorii „wkład w strategię długoterminową” bierze się pod uwagę następujące czynniki:
 - a) istnienie, w momencie składania wniosku, strategii kulturalnej dla miasta kandydującego, uwzględniającej niniejsze działanie oraz przewidującej dalsze prowadzenie działalności kulturalnej po roku obchodów;
 - b) plany służące wzmocnieniu potencjału sektorów kultury i sektorów kreatywnych, w tym tworzeniu długotrwałych powiązań między sektorami kultury a sektorami gospodarczymi i społecznymi w danym mieście kandydującym;
 - c) przewidywany długoterminowy wpływ tytułu na miasto kandydujące w wymiarze kulturalnym, społecznym i gospodarczym, w tym na rozwój urbanistyczny;
 - d) plany monitorowania i oceny wpływu tytułu na miasto kandydujące oraz rozpowszechniania wyników oceny;
- 2) w odniesieniu do kategorii „wymiar europejski” ocenie podlegają następujące czynniki:
 - a) zakres i jakość działań promujących różnorodność kulturową Europy i dialog międzykulturowy oraz pogłębiających wzajemne zrozumienie między obywatelami Europy;
 - b) zakres i jakość działań eksponujących wspólne aspekty kultur europejskich oraz dziedzictwa i historii Europy, jak również integrację europejską i bieżącą tematykę europejską;
 - c) zakres i jakość działań z udziałem artystów europejskich, współpracy z podmiotami lub miastami z innych państw, w tym w stosownych przypadkach z miastami, którym przyznano tytuł, oraz partnerstw ponadnarodowych;
 - d) strategia mająca na celu przyciągnięcie uwagi szerokich kręgów europejskiej i międzynarodowej opinii publicznej;
- 3) w odniesieniu do kategorii „treści kulturalne i artystyczne” ocenie podlegają następujące czynniki:
 - a) jasna i spójna wizja i strategia artystyczna leżące u podstaw programu kulturalnego;
 - b) zaangażowanie lokalnych artystów i organizacji kulturalnych w tworzenie i realizację programu kulturalnego;
 - c) zakres i różnorodność proponowanych działań oraz ich ogólna wartość artystyczna;
 - d) zdolność łączenia lokalnego dziedzictwa kulturowego i tradycyjnych form sztuki z nowymi, innowacyjnymi i eksperymentalnymi formami ekspresji kulturalnej;

- 4) w odniesieniu do kategorii „wykonalność” miasta kandydujące wykazują, że:
 - a) wniosek ma szerokie i mocne poparcie polityczne oraz zapewnione trwałe zaangażowanie władz lokalnych, regionalnych i krajowych;
 - b) miasto kandydujące posiada lub będzie posiadało odpowiednią i trwałą infrastrukturę umożliwiającą organizację obchodów;
- 5) w odniesieniu do kategorii „zasięg” ocenie podlegają następujące czynniki:
 - a) zaangażowanie społeczności lokalnej i lokalnego społeczeństwa obywatelskiego w przygotowanie wniosku i w realizację niniejszego działania;
 - b) tworzenie dla szerokich kręgów społeczeństwa — w szczególności dla osób młodych, wolontariuszy oraz osób zmarginalizowanych i znajdujących się w trudnym położeniu, w tym mniejszości, przy zwróceniu szczególnej uwagi na dostępność działań kulturalnych dla osób niepełnosprawnych i osób starszych — nowych, trwałych możliwości biernego lub czynnego udziału w działaniach kulturalnych;
 - c) ogólna strategia pozyskiwania odbiorców, w szczególności powiązania z edukacją i z uczestnictwem szkół;
- 6) w odniesieniu do kategorii „zarządzanie” ocenie podlegają następujące czynniki:
 - a) wykonalność strategii gromadzenia funduszy i proponowanego budżetu, w tym w stosownych przypadkach planowanych starań o wsparcie finansowe z unijnych programów i funduszy; obejmuje to etap przygotowawczy, rok obchodów, ocenę oraz zapewnienie działań będących spuścizną obchodów, a także plan postępowania awaryjnego;
 - b) planowana struktura zarządcza i wykonawcza służąca realizacji niniejszego działania, która przewiduje m.in. właściwą współpracę między władzami lokalnymi a strukturą wykonawczą, w tym zespołem artystycznym;
 - c) procedury mianowania i zakresy działania dyrektora generalnego i dyrektora artystycznego;
 - d) istnienie kompleksowej strategii marketingowej i komunikacyjnej eksponującej fakt, że niniejsze działanie jest działaniem Unii;
 - e) posiadanie w strukturze wykonawczej pracowników o właściwych umiejętnościach i doświadczeniu, którzy zaplanują program kulturalny na rok obchodów, będą nim zarządzać i go realizować.

Artykuł 6

Zespół ekspertów

1. Utworzony zostaje zespół niezależnych ekspertów (zwany dalej „zespołem ekspertów”) w celu prowadzenia procedury wyboru i procedury monitorowania.
2. W skład zespołu ekspertów wchodzi 10 ekspertów mianowanych przez instytucje i organy Unii zgodnie z ust. 3 (zwanych dalej „ekspertami europejskimi”).
3. Po zorganizowaniu otwartego zaproszenia do wyrażenia zainteresowania Komisja proponuje grupę potencjalnych ekspertów europejskich.

Parlament Europejski, Rada i Komisja wybierają z tej grupy po trzech ekspertów i mianują ich zgodnie ze swoimi procedurami.

Komitet Regionów wybiera z tej grupy jednego eksperta i mianuje go zgodnie ze swoimi procedurami.

Przy wyborze ekspertów europejskich każda z tych instytucji i każdy z tych organów Unii starają się zapewnić komplementarność kompetencji, zrównoważone pochodzenie geograficzne i równowagę płci w całym zespole ekspertów.

4. Oprócz ekspertów europejskich, w przypadku wyboru i monitorowania miasta z państwa członkowskiego danemu państwu członkowskiemu przysługuje prawo mianowania — zgodnie z własnymi procedurami i w porozumieniu z Komisją — maksymalnie dwóch ekspertów do zespołu ekspertów.
5. Wszyscy eksperci:
 - a) posiadają obywatelstwo Unii;
 - b) są niezależni;

- c) posiadają znaczne doświadczenie i wiedzę fachową w zakresie:
 - (i) sektora kultury;
 - (ii) rozwoju kulturalnego miast; lub
 - (iii) organizacji obchodów Europejskiej Stolicy Kultury lub międzynarodowego wydarzenia kulturalnego o podobnym zakresie i podobnej skali;
 - d) są w stanie poświęcić pracom w zespole ekspertów odpowiednią liczbę dni roboczych w roku.
6. Zespół ekspertów wyznacza swojego przewodniczącego.
 7. Ekspertów europejskich mianuje się na okres trzech lat.

Niezależnie od akapitu pierwszego podczas tworzenia pierwszego zespołu ekspertów Parlament Europejski mianuje swoich ekspertów na okres trzech lat, Komisja — na okres dwóch lat, a Rada i Komitet Regionów — na okres jednego roku.

8. Wszyscy eksperci deklarują wszelkie faktyczne lub potencjalne konflikty interesów dotyczące określonego miasta kandydującego. W przypadku takiej deklaracji lub w przypadku ujawnienia takiego konfliktu interesów dany ekspert składa rezygnację, a stosowna instytucja lub stosowny organ Unii lub państwo członkowskie zastępują go inną osobą na pozostały okres kadencji, zgodnie z odpowiednią procedurą.

Artykuł 7

Składanie wniosków w państwach członkowskich

1. Każde państwo członkowskie odpowiada za zorganizowanie konkursu dla swoich miast zgodnie z kalendarzem.
2. Co najmniej sześć lat przed rokiem obchodów dane państwa członkowskie publikują zaproszenie do składania wniosków.

W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego państwa członkowskie uprawnione do wyznaczenia miasta, które ma otrzymać tytuł w roku 2020, publikują takie zaproszenie możliwie najwcześniej po dniu 4 maja 2014 r.

Zaproszenie do składania wniosków zawiera formularz wniosku, o którym mowa w art. 4 ust. 1.

Ostateczny termin składania przez miasta kandydujące wniosków w ramach zaproszenia do składania wniosków przypada najwcześniej 10 miesięcy po opublikowaniu zaproszenia.

3. Dane państwa członkowskie powiadamiają o wnioskach Komisję.

Artykuł 8

Wybór wstępny w państwach członkowskich

1. Nie później niż pięć lat przed rokiem obchodów dane państwo członkowskie zwołuje posiedzenie zespołu ekspertów i miast kandydujących poświęcone wyborowi wstępnemu.

W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego państwa członkowskie uprawnione do wyznaczenia miast, które otrzymają tytuł w roku 2020, mogą przedłużyć ten termin o maksymalnie jeden rok.

2. Po dokonaniu oceny wniosków zgodnie z kryteriami zespół ekspertów ustala krótką listę miast kandydujących i sporządza sprawozdanie z wyboru wstępnego, w którym odnosi się do wszystkich wniosków i przedstawia między innymi zalecenia dla miast kandydujących umieszczonych na krótkiej liście.
3. Zespół ekspertów przedkłada sprawozdanie z wyboru wstępnego danym państwom członkowskim i Komisji.
4. Dane państwo członkowskie formalnie zatwierdza krótką listę na podstawie sprawozdania zespołu ekspertów.

Artykuł 9

Wybór ostateczny w państwach członkowskich

1. Miasta kandydujące umieszczone na krótkiej liście uzupełniają i modyfikują swoje wnioski, aby spełnić kryteria i uwzględnić zalecenia zamieszczone w sprawozdaniu z wyboru wstępnego, i przedkładają je danemu państwu członkowskiemu, które następnie przekazuje je Komisji.

2. Nie później niż dziewięć miesięcy po posiedzeniu poświęconym wyborowi wstępnemu dane państwo członkowskie zwołuje posiedzenie zespołu ekspertów i miast kandydujących umieszczonych na krótkiej liście poświęcone wyborowi ostatecznemu.

W razie potrzeby dane państwo członkowskie może w porozumieniu z Komisją przedłużyć ten dziewięćmiesięczny termin o rozsądny okres.

3. Zespół ekspertów dokonuje oceny uzupełnionych i zmodyfikowanych wniosków.

4. Zespół ekspertów sporządza sprawozdanie z wyboru ostatecznego odnośnie do wniosków miast kandydujących umieszczonych na krótkiej liście wraz z rekomendacją dotyczącą wyznaczenia maksymalnie jednego miasta z danego państwa członkowskiego.

Sprawozdanie z wyboru ostatecznego zawiera również zalecenia dla wyłonionego miasta na temat tego, jakie postępy ma osiągnąć do roku obchodów.

Zespół ekspertów przedkłada sprawozdanie z wyboru ostatecznego danemu państwu członkowskiemu i Komisji.

5. Niezależnie od ust. 4, jeśli żadne miasto kandydujące nie spełnia wszystkich kryteriów, zespół ekspertów może zalecić nieprzyznawanie tytułu w danym roku.

Artykuł 10

Wybór wstępny i wybór ostateczny w krajach kandydujących i potencjalnych kandydatach

1. Komisja odpowiada za zorganizowanie konkursu dla miast z krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów.
2. Co najmniej sześć lat przed rokiem obchodów Komisja publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zaproszenie do składania wniosków.

Zaproszenie do składania wniosków zawiera formularz wniosku, o którym mowa w art. 4 ust. 1.

Ostateczny termin składania wniosków w ramach zaproszenia do składania wniosków przypada najwcześniej 10 miesięcy po opublikowaniu zaproszenia.

3. Co najmniej pięć lat przed rokiem obchodów zespół ekspertów dokonuje wyboru wstępnego miast w oparciu o złożone wnioski. Nie organizuje się posiedzeń z udziałem miast kandydujących.

Po dokonaniu oceny wniosków zgodnie z kryteriami zespół ekspertów ustala krótką listę miast kandydujących i sporządza sprawozdanie z wyboru wstępnego, w którym odnosi się do wszystkich wniosków i przedstawia między innymi zalecenia dla miast kandydujących umieszczonych na krótkiej liście.

Zespół ekspertów przedkłada Komisji sprawozdanie z wyboru wstępnego.

4. Miasta kandydujące umieszczone na krótkiej liście uzupełniają i modyfikują swoje wnioski, aby spełnić kryteria i uwzględnić zalecenia zamieszczone w sprawozdaniu z wyboru wstępnego, i przedkładają je Komisji.

Nie później niż dziewięć miesięcy po posiedzeniu poświęconym wyborowi wstępnemu Komisja zwołuje posiedzenie zespołu ekspertów i miast kandydujących umieszczonych na krótkiej liście poświęcone wyborowi ostatecznemu.

W razie potrzeby Komisja może przedłużyć ten dziewięćmiesięczny termin o rozsądny okres.

5. Zespół ekspertów dokonuje oceny uzupełnionych i zmodyfikowanych wniosków.

6. Zespół ekspertów sporządza sprawozdanie z wyboru ostatecznego odnośnie do wniosków miast kandydujących umieszczonych na krótkiej liście wraz z rekomendacją dotyczącą wyznaczenia maksymalnie jednego miasta z jednego kraju kandydującego lub potencjalnego kandydata.

Sprawozdanie z wyboru ostatecznego zawiera również zalecenia dla wyłonionego miasta na temat tego, jakie postępy ma osiągnąć do roku obchodów.

Zespół ekspertów przedkłada Komisji sprawozdanie z wyboru ostatecznego.

7. Niezależnie od ust. 6, jeśli żadne miasto kandydujące nie spełnia wszystkich kryteriów, zespół ekspertów może zalecić nieprzyznawanie tytułu w danym roku.

Artykuł 11

Wyznaczenie

1. W oparciu o rekomendacje zawarte w sprawozdaniu zespołu ekspertów z wyboru ostatecznego dane państwo członkowskie wyznacza jedno miasto, które otrzymuje tytuł, i powiadamia o tym wyznaczeniu, nie później niż cztery lata przed rokiem obchodów, Parlament Europejski, Radę, Komisję i Komitet Regionów.

W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego państwa członkowskie uprawnione do wyznaczenia miast, które otrzymają tytuł w roku 2020, mogą przedłużyć ten termin o maksymalnie jeden rok.

2. W przypadku krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów Komisja — w oparciu o rekomendacje zawarte w sprawozdaniu zespołu ekspertów z wyboru ostatecznego — wyznacza jedno miasto, które otrzymuje tytuł w odpowiednich latach, i powiadamia o tym wyznaczeniu, nie później niż cztery lata przed rokiem obchodów, Parlament Europejski, Radę i Komitet Regionów.

3. Wyznaczeniu, o którym mowa w ust. 1 i 2, towarzyszy uzasadnienie oparte na sprawozdaniach zespołu ekspertów.

4. Jeżeli miasto włącza w działania otaczający je region, wyznaczenie ma zastosowanie do miasta.

5. W terminie dwóch miesięcy od powiadomienia o wyznaczeniu Komisja publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, seria C, wykaz miast wyznaczonych na Europejskie Stolicy Kultury.

Artykuł 12

Współpraca między wyznaczonymi miastami

Miasta wyznaczone na ten sam rok starają się stworzyć powiązania między swoimi programami kulturalnymi, a współpracę tę można wziąć pod uwagę w ramach procedury monitorowania określonej w art. 13.

Artykuł 13

Monitorowanie

1. Od momentu wyznaczenia do rozpoczęcia roku obchodów zespół ekspertów monitoruje przygotowania wyznaczonych miast do roku obchodów oraz udziela im wsparcia i wskazówek.

2. W tym celu Komisja zwołuje trzy posiedzenia monitorujące, w których biorą udział zespół ekspertów i wyznaczone miasta:

- a) trzy lata przed rokiem obchodów;
- b) 18 miesięcy przed rokiem obchodów;
- c) dwa miesiące przed rokiem obchodów.

Dane państwo członkowskie lub dany kraj kandydujący lub potencjalny kandydat mogą wyznaczyć obserwatora do uczestnictwa w tych posiedzeniach.

Sześć tygodni przed każdym z posiedzeń monitorujących wyznaczone miasta przekazują Komisji sprawozdania z postępów prac.

W trakcie posiedzeń monitorujących zespół ekspertów zapoznaje się ze stanem przygotowań i udziela wyznaczonym miastom porad, aby wspomóc je w opracowaniu programu kulturalnego wysokiej jakości oraz skutecznej strategii. Zespół ekspertów zwraca szczególną uwagę na zalecenia zawarte w sprawozdaniu z wyboru ostatecznego oraz w poprzednich sprawozdaniach z monitorowania, o których mowa w ust. 3.

3. Po każdym posiedzeniu monitorującym zespół ekspertów sporządza sprawozdanie z monitorowania na temat stanu przygotowań i niezbędnych dalszych działań.

Swoje sprawozdania z monitorowania zespół ekspertów przekazuje Komisji, a także wyznaczonym miastom i danemu państwu członkowskiemu lub danemu krajowi kandydującemu lub potencjalnemu kandydatowi.

4. Oprócz posiedzeń monitorujących Komisja może w razie konieczności organizować wizyty zespołu ekspertów w wyznaczonych miastach.

Artykuł 14

Nagroda

1. Komisja może przyznać wyznaczonemu miastu nagrodę pieniężną imienia Meliny Mercouri (zwaną dalej „nagrodą”) zależną od środków finansowych udostępnionych w stosownych wieloletnich ramach finansowych.

Prawne i finansowe aspekty nagrody podlegają odpowiednim unijnym programom na rzecz kultury.

2. Nagroda pieniężna jest wypłacana do końca marca w roku obchodów, pod warunkiem że dane wyznaczone miasto dotrzymuje zobowiązań podjętych na etapie składania wniosku, spełnia kryteria oraz uwzględnia zalecenia zawarte w sprawozdaniu z wyboru ostatecznego i w sprawozdaniach z monitorowania.

Zobowiązania podjęte przez wyznaczone miasto na etapie składania wniosku uznaje się za dotrzymane, jeśli w okresie między etapem składania wniosku a rokiem obchodów nie wprowadzono żadnych istotnych zmian w programie i strategii, w szczególności jeśli:

- a) budżet został utrzymany na poziomie pozwalającym zrealizować program kulturalny wysokiej jakości zgodnie z wnioskiem i kryteriami;
- b) odpowiednio respektowana jest niezależność zespołu artystycznego;
- c) wymiar europejski w ostatecznej wersji programu kulturalnego jest nadal wystarczająco szeroki;
- d) w strategii marketingowej i komunikacyjnej i w materiałach informacyjnych wykorzystywanych przez wyznaczone miasto wyraźnie podawany jest fakt, że niniejsze działanie jest działaniem Unii;
- e) istnieją plany monitorowania oraz oceny wpływu obchodów na wyznaczone miasto.

Artykuł 15

Ustalenia praktyczne

Komisja w szczególności:

- a) zapewnia ogólną spójność niniejszego działania;
- b) zapewnia koordynację między państwami członkowskimi a zespołem ekspertów;
- c) sporządza — na podstawie celów, o których mowa w art. 2, i kryteriów oraz w ścisłej współpracy z zespołem ekspertów — wytyczne mające stanowić pomoc w procedurze wyboru i procedurze monitorowania;
- d) zapewnia zespołowi ekspertów pomoc techniczną;
- e) publikuje na swojej stronie internetowej wszelkie sprawozdania zespołu ekspertów;
- f) podaje do wiadomości publicznej wszelkie stosowne informacje oraz przyczynia się do nagłaśniania niniejszego działania na szczeblu europejskim i międzynarodowym;
- g) wspiera wymianę doświadczeń i dobrych praktyk między byłymi, obecnymi i przyszłymi miastami, którym przyznano tytuł, oraz miastami kandydującymi, a także promuje szerokie rozpowszechnianie sprawozdań z oceny danych miast i wyciągniętych wniosków.

Artykuł 16

Ocena

1. Każde miasto odpowiada za ocenę rezultatów roku, w którym było Europejską Stolicą Kultury.

Aby zapewnić spójne podejście do procedury oceny, Komisja opracowuje wspólne wytyczne i wskaźniki dla miast w oparciu o cele, o których mowa w art. 2, i o kryteria.

Dane miasta sporządzają sprawozdania z oceny i przekazują je Komisji do dnia 31 grudnia roku następującego po roku obchodów.

Komisja publikuje sprawozdania z oceny na swojej stronie internetowej.

2. Poza ocenami sporządzanymi przez miasta Komisja zapewnia, aby regularnie sporządzane były niezależne zewnętrzne oceny rezultatów niniejszego działania.

Niezależne zewnętrzne oceny koncentrują się na ujęciu wszystkich dotychczasowych obchodów Europejskiej Stolicy Kultury w kontekście europejskim, umożliwiając dokonywanie porównań i wyciąganie użytecznych wniosków na potrzeby przyszłych Europejskich Stolic Kultury i wszystkich miast europejskich. Elementem tych ocen jest również ocena niniejszego działania w ujęciu całościowym, w tym ocena efektywności procesów związanych z prowadzeniem niniejszego działania, jego oddziaływania oraz sposobów jego usprawnienia.

W oparciu o te oceny Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Regionów następujące sprawozdania, do których w stosownych przypadkach załącza odpowiednie wnioski:

- a) pierwsze sprawozdanie okresowe — do dnia 31 grudnia 2024 r.;
- b) drugie sprawozdanie okresowe — do dnia 31 grudnia 2029 r.;
- c) sprawozdanie *ex post* — do dnia 31 grudnia 2034 r.

Artykuł 17

Uchylenie i przepis przejściowy

Decyzja nr 1622/2006/WE traci moc. Stosuje się ją jednak nadal w odniesieniu do miast, które zostały już wyznaczone lub są w trakcie bycia wyznaczanymi na Europejską Stolicę Kultury na okres od roku 2013 do roku 2019.

Artykuł 18

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Strasburgu dnia 16 kwietnia 2014 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady
D. KOURKOULAS
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

KALENDARZ

2020	Chorwacja	Irlandia	
2021	Rumunia	Grecja	Kraj kandydujący lub potencjalny kandydat
2022	Litwa	Luksemburg	
2023	Węgry	Zjednoczone Królestwo	
2024	Estonia	Austria	Kraj kandydujący lub potencjalny kandydat
2025	Słowenia	Niemcy	
2026	Słowacja	Finlandia	
2027	Łotwa	Portugalia	Kraj kandydujący lub potencjalny kandydat
2028	Republika Czeska	Francja	
2029	Polska	Szwecja	
2030	Cypr	Belgia	Kraj kandydujący lub potencjalny kandydat
2031	Malta	Hiszpania	
2032	Bułgaria	Dania	
2033	Niderlandy	Włochy	Kraj kandydujący lub potencjalny kandydat